

prima instanță: D. Cristian
instanța de apel: M. Guzun, A. Nogai, V. Brașoveanu,

DECIZIE

27 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Tatiana Vieru
Judecătorii: Valentina Clevadî, Tamara Chișca-Doneva
Ala Cobăneanu, Oleg Sternioală

examinând cererea de recurs declarată de către Întreprinderea cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate pe Acțiuni,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Vasile Grosu împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate pe Acțiuni cu privire la contestarea actului administrativ, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Vasile Grosu, fiind casată hotărârea Judecătoriei Strășeni din 11 noiembrie 2015 și emisă o nouă hotărâre privind admiterea parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă

La 09 martie 2015, Vasile Grosu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate pe Acțiuni cu privire la contestarea actului administrativ, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că la 25 ianuarie 2015, colaboratorii Întreprinderii cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate pe Acțiuni au întocmit actul nr. B027140 de depistare a încălcării clauzelor contractuale, conform căruia s-a depistat intervenția în echipamentul de măsurare prin deconectarea firului nul intrare în contor de la magistrala și folosirea unui fir nul adăugător zero artificial cu ajutorul căruia se deconectează norma de tensiune din contor și se reglează consumul de energie electrică.

La 02 februarie 2015, pârâtul a întocmit factura pentru energia electrică în cazul încălcării clauzelor contractuale, prin care i-a fost calculat spre plată suma de 12066,46 lei.

La 10 februarie 2015, Vasile Grosu a înaintat pârâtului o cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea actului nr. B027140 de depistare a încălcării clauzelor contractuale din 25 ianuarie 2015 și a facturii pentru energia electrică în cazul încălcării clauzelor contractuale din 02 februarie 2015, însă prin răspunsul pârâtului nr. 0505/09252 din 02 martie 2015 a fost respinsă.

Consideră reclamantul refuzul pârâtului neîntemeiat, deoarece la momentul controlului consumul de energie electrică se înregistra de către echipament, sibilat de către furnizor. De asemenea în timpul efectuării controalelor precedente nu a fost depistată încălcare de consum fraudulos a energiei electrice.

Susține reclamantul că colaboratorii Întreprinderii cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate pe Acțiuni nu a demonstrat mecanismul fraudării și consumului fraudulos de energie electrică, nu a demonstrat fapta consumatorului, nu a indicat modalitatea prin care consumatorul final a încălcat clauzele contractuale care au dus la neînregistrarea sau la înregistrare incompletă a cantității de energie electrică consumată.

Solicită anularea actului nr. B027140 de depistare a încălcării clauzelor contractuale din 25 ianuarie 2015 și a facturii pentru energia electrică în cazul încălcării clauzelor contractuale din 02 februarie 2015, încasarea din contul Întreprinderii cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate pe Acțiuni în beneficiul său a prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei și a cheltuielilor de judecată.

La 01 aprilie 2015, Vasile Grosu a depus cerere suplimentară la cererea de chemare în judecată solicitând anularea deciziei Întreprinderii cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate pe Acțiuni nr. 0505/04337 din 31 ianuarie 2015, încasarea din contul Întreprinderii cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate pe Acțiuni în beneficiul său a prejudiciului moral în sumă de 100 000 lei și a cheltuielilor de judecată (f.d. 33).

Prin încheierea Judecătoriai Strășeni din 09 aprilie 2015, cererea suplimentară a fost restituită din motivul nerespectării procedurii prelabile (f.d. 34-35).

Prin hotărârea Judecătoriai Strășeni din 11 noiembrie 2015 acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 109-115).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2016, a fost admis apelul declarat de Vasile Grosu, fiind casată hotărârea Judecătoriai Strășeni din 11 noiembrie 2015 și emisă o nouă hotărâre privind admiterea parțială a acțiunii, a fost anulat actul nr. B027140 de depistare a încălcării clauzelor contractuale din 25 ianuarie 2015 și factura pentru energia electrică în cazul încălcării clauzelor contractuale din 02 februarie 2015 emise pe numele lui Vasile Grosu. În rest pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate (f.d. 150-157).

La 25 mai 2016, Întreprinderea cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate pe Acțiuni a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel,

solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată recursul declarat în termen.

Recurentul, Întreprinderea cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate pe Acțiuni, în motivarea recursului a indicat că instanța de apel la adoptarea deciziei contestate a aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 17 iunie 2016, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Vasile Grosu cererea de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Pînă la data examinării pricinii, Vasile Grosu nu a depus referință la cererea de recurs, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecînd recursul declarat în limitele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Din materialele pricinii rezultă că la 20 ianuarie 2015, reprezentanții Întreprinderii cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate pe Acțiuni au efectuat controlul echipamentului de măsurare a energiei electrice la imobilul din satul Lozova str. G. Botnari 189, care-i aparține lui Grosu Vasile cu drept de proprietate.

În urma controlului efectuat s-a depistat intervenția în echipamentul de măsurare a energiei electrice, adică a fost deconectat firul nul intrare în contor de la magistrală și folosirea unui fir nul, adăugător zero, artificial, cu ajutorul căruia se deconectează norma de tensiune din contor și se reglează consumul de energie electrică. În legătură cu acest fapt, a fost întocmit actul nr. B027140 din 20 ianuarie 2015 de depistare a încălcării clauzelor contractuale (f. d. 10).

În baza actului de depistare a încălcării clauzelor contractuale, la 31 ianuarie

2015, Întreprinderea cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate pe Acțiuni a emis decizia nr. 0505/04337 privind încălcarea de către consumatorul final a clauzelor finale care au condus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a consumului de energie electrică (f.d. 9).

Ulterior, la 02 februarie 2015, Întreprinderea cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate pe Acțiuni a întocmit pe numele lui Grosu Vasile factura pentru energia electrică în cazul încălcării clauzelor contractuale în sumă de 12066,46 lei (f. d. 13).

La 10 februarie 2015, în vederea soluționării pricinii pe cale prealabilă, Vasile Grosu a înaintat Întreprinderii cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate pe Acțiuni cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea actului nr. B027140 de depistare a încălcării clauzelor contractuale din 20 ianuarie 2015 și a facturii pentru energia electrică în cazul încălcării clauzelor contractuale din 02 februarie 2015 (f.d. 5).

Prin răspunsul Întreprinderii cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate pe Acțiuni nr. 0505/09252 din 02 martie 2015, cererea prealabilă a fost respinsă, deoarece a fost constatată încălcarea de către consumator a clauzelor contractuale care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie termică consumată (f.d. 6).

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Grosu Vasile a solicitat anularea actului nr. B027140 de depistare a încălcării clauzelor contractuale din 20 ianuarie 2015 și a facturii pentru energia electrică în cazul încălcării clauzelor contractuale din 02 februarie 2015, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

La 01 aprilie 2015, Vasile Grosu a depus cerere suplimentară la cererea de chemare în judecată solicitând anularea deciziei Întreprinderii cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate pe Acțiuni nr. 0505/04337 din 31 ianuarie 2015, însă prin încheierea Judecătoriei Strășeni din 09 aprilie 2015, cererea suplimentară a fost restituită din motivul nerespectării procedurii prealabile (f.d. 33-35).

Fiind investită cu examinarea prezentei pricini, prima instanță prin hotărârea din 11 noiembrie 2015 a respins acțiunea ca neîntemeiată. În susținerea poziției enunțate, prima instanță a reținut că actul de încălcare a clauzelor contractuale și factura de plată nu pot fi contestate în instanța de contencios administrativ.

Instanța de apel, prin decizia din 19 aprilie 2016 a admis apelul declarat de Vasile Grosu, a casat hotărârea Judecătoriei Strășeni din 11 noiembrie 2015 și a emis o nouă hotărâre privind admiterea parțială a acțiunii. Astfel instanța de apel a indicat că autorul procesului-verbal nu a indicat în act modalitatea prin care consumatorul final a încălcat clauzele contractuale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră concluziile instanței de apel neîntemeiate, rezultate din aprecierea incorectă a circumstanțelor pricinii și aplicarea eronată a normelor de drept, fapt care constituie temei de casare a deciziei pronunțate.

Instanța de recurs menționează că nu poate fi reținută motivarea primei instanțe în hotărîrea adoptată precum că actul de încălcare a clauzelor contractuale și factura de plată nu pot fi contestate în instanța de contencios administrativ. Or procesele-verbale privind consumul fraudulos ale energiei electrice și termice, al gazelor naturale, apei potabile și menajere, precum și factura privind consumul de energie electrică pot constitui obiect al contenciosului administrativ.

Luînd în considerație faptul că acțiunea depusă de Vasile Grosu este neîntemeiată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa decizia instanței de apel cu menținerea hotărîrii primei instanțe, dar cu indicarea unei alte motivații din următoarele.

Colegiul relevă că, litigiului dat sunt aplicabile prevederile Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărîrea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 393 din 15 decembrie 2010.

Conform pct. 49 lit. a), b), h), i) și j) din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin hotărîrea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 393 din 15 decembrie 2010, consumatorul final are următoarele obligații pe care trebuie să le îndeplinească: să utilizeze energia electrică în mod rațional, inofensiv, eficient și fără fraude; să consume energia electrică numai prin receptoare omologate; să fie prezent la controlul echipamentului de măsurare a energiei electrice consumate și al sigiliilor aplicate; să păstreze intacte echipamentul de măsurare și sigiliile aplicate, precum și să nu intervină în utilajul rețelei electrice a operatorului de rețea, instalat pe proprietatea consumatorului final și să nu permită altor persoane să intervină în echipamentul de măsurare sau în instalațiile operatorului de rețea, situate pe proprietatea consumatorului final.

Conform pct. 161 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, controlul echipamentului de măsurare și al sigiliilor aplicate, la consumatorul casnic, se efectuează de către operatorul rețelei de distribuție în funcție de necesitate și numai în prezența consumatorului casnic sau a reprezentantului acestuia, inclusiv a membrilor familiei care locuiesc împreună cu el, cu întocmirea actului de control în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte.

Obligativitatea efectuării controlului echipamentului de măsurare în prezența consumatorului este prevăzut și în pct. 163 din Regulamentul menționat, conform căruia personalul operatorului de rețea nu este în drept să efectueze controlul echipamentului de măsurare în lipsa consumatorului final sau a reprezentantului acestuia. Personalul operatorului de rețea este obligat să examineze vizual integritatea echipamentului de măsurare și sigiliile aplicate fără a le deteriora sau viola. În cazul în care personalul operatorului de rețea depistează că echipamentul de măsurare este deteriorat și/sau că sigiliile sînt violate, el demonstrează încălcările respective consumatorului final.

Din materialele dosarului rezultă că controlul echipamentului de măsurare a energiei electrice a fost efectuat în prezența lui Grosu Vasile, fapt ce se confirmă prin

actul nr. B027140 de depistare a încălcării clauzelor contractuale din 20 ianuarie 2015, în care este indicat că ultimul a refuzat să semneze.

Faptul invocat de către intimat că nu a intervenit în echipamentul de măsurare a energiei electrice nu poate constitui temei pentru anularea actului nr. B027140 de depistare a încălcării clauzelor contractuale din 20 ianuarie 2015, deoarece după cum s-a menționat, consumatorul este obligat să păstreze intacte echipamentul de măsurare și sigiliile aplicate, precum și să nu intervină în utilajul rețelei electrice a operatorului de rețea, instalat pe proprietatea consumatorului final și să nu permită altor persoane să intervină în echipamentul de măsurare sau în instalațiile operatorului de rețea, situate pe proprietatea consumatorului final.

În acest context, instanța de recurs consideră eronată concluzia instanței de apel că autorul procesului-verbal nu a indicat în act modalitatea prin care consumatorul final a încălcat clauzele contractuale, or conform actului de încălcare a clauzelor contractuale nr. B027140 din 20 ianuarie 2015 s-a depistat intervenția în echipamentul de măsurare a energiei electrice, adică a fost deconectat firul nul intrare în contor de la magistrală și folosirea unui fir nul, adăugător zero, artificial, cu ajutorul căruia se deconectează norma de tensiune din contor și se reglează consumul de energie electrică (f. d. 10).

Conform pct. 99 din Regulament, în caz de încălcare de către consumatorul final a clauzelor contractuale, care au dus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a energiei electrice consumate, energia electrică pentru facturare va fi determinată ca diferența dintre energia electrică calculată conform pct.93 – pct.96 din prezentul Regulament și energia electrică facturată pentru perioada respectivă, cu excepția cazurilor în care consumatorul final a încălcat clauzele contractuale, care au dus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a energiei electrice consumate, prin ocolirea echipamentului de măsurare și prin evitarea instalației de utilizare. În această situație, cantitatea de energie electrică consumată se calculează cu luarea în considerare doar a receptoarelor electrice conectate neautorizat.

Actele pricini denotă faptul că Întreprinderea cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate pe Acțiuni a calculat cantitatea de energie electrică consumată fraudulos pentru perioada 20 ianuarie 2014- 20 ianuarie 2015 și a expediat lui Grosu Vasile spre plată factura pentru energia electrică în cazul încălcării clauzelor contractuale din 02 februarie 2015 în sumă de 12066,46 lei, calcul efectuat în baza puterii electrice ce corespunde unui curent de 12 A, perioada de utilizare egală cu 12 ore în zi, pentru perioada de un an, ținând cont de volumul facturat pentru perioada recalculării.

Astfel, conform art. 93 alin. (3) al Regulamentului enunțat în cazul în care se constată încălcarea de către consumatorul final a clauzelor contractuale, care au dus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a energiei electrice consumate, prin intervenție nevizibilă în funcționarea echipamentului de măsurare (șuntare, modificarea mecanismului de integrare, schimbarea indicațiilor mecanismului de totalizare, a echipamentului de măsurare etc.) perioada pentru efectuarea

recalculărilor se stabilește de la ultimul control al echipamentului de măsurare și pînă la data depistării, dar nu mai mare de 1 an.

Potrivit pct. 94 al Regulamentului în cazul în care se constată încălcarea de către consumatorul casnic a clauzelor contractuale, care au dus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a energiei electrice consumate, la efectuarea calculelor conform sistemului paușal se aplică tariful în vigoare pe parcursul perioadei pentru care se face recalculul și se ia în considerație numărul orelor de utilizare pentru diferite tipuri de receptoare electrice, indicate în Anexa nr.4 la prezentul Regulament.

În cazul în care consumatorul casnic nu permite personalului furnizorului accesul pentru efectuarea inventarierii receptoarelor electrice din imobil, acest fapt se documentează, iar energia electrică consumată, dar neînregistrată sau înregistrată incomplet, se calculează în baza puterii întrerupătoarelor automate sau a puterii contractate, furnizorul alegînd-o pe cea mai mică și pentru perioada de utilizare egală cu 12 ore în zi. Dacă, în calitate de aparat de protecție, este aplicată o siguranță fuzibilă, pentru calcul se utilizează puterea electrică ce corespunde unui curent de 12 A sau puterea contractată, furnizorul alegînd-o pe cea mai mică, cu excepția cazurilor în care furnizorul va demonstra o valoare mai mare a curentului electric.

Reieșind din normele de drept material enunțate și conform situației de fapt stabilite, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că actul nr. B027140 de depistare a încălcării clauzelor contractuale din 20 ianuarie 2015 și factura pentru energia electrică în cazul încălcării clauzelor contractuale din 02 februarie 2015 în sumă de 12066,46 lei au fost întocmite cu respectarea prevederilor legale și temeiuri de anulare a acestora nu sunt.

Mai mult decît atît este de remarcant că factura pentru energia electrică în cazul încălcării clauzelor contractuale în sumă de 12066,46 lei a fost emisă în baza deciziei nr. 0505/04337 din 31 ianuarie 2015 , care la moment este în vigoare, or prin încheierea Judecătorei Strășeni din 09 aprilie 2015, cererea privind anularea deciziei a fost restituită din motivul nerespectării procedurii prealabile (f.d. 34-35).

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f), CPC, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Întreprinderea cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate pe Acțiuni.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Vasile Grosu împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate pe

Acțiuni cu privire la contestarea actului administrativ, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Hotărârea Judecătoriei Strășeni din 11 noiembrie 2015 se menține.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Judecătorul:

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Valentina Clevadî

Tamara Chișca-Doneva

Ala Cobăneanu

Oleg Sternioală